

intransigență morală, la demnitate, la curaj în denunțarea imposturii, a lichelismului, a oportunistului ca mod de viață, strigătul patetic și pur al „îngerilor”, simbol poetic și modern al tineretului care vrea să trăiască curat și frumos, a răsunat admirabil în scenă, emoționant și convingător. În primul rînd, datorită frumoaselor songuri (muzica, talentata tînără actriță Judit Csoma), dramatic și cu știință a cîntului scenic interpretate de cei doi protagoniști: Zalanyi Gyula (Ion), tînăr interpret multilateral dotat (ni-l amintim în rolul tînărului „W” din piesa lui Plenzdorf), care aduce aici vibrația actorului modern, cu un impact particular asupra unui auditoriu tînăr, și Csoma Judit, proaspătă absolventă, actriță de o factură specială, cu o rară capacitate de a îmbina umorul și starea tragică, cu o intuiție deplină formată, în trecerea simplă, aproape neobservată, de la replică la song. În al doilea rînd, montarea a căpătat un relief sensibil, atractiv și colorat afectiv, prin prezența aceluia comentator, „meneur du jeu”, clown-saltimbanc introdus de regie, și care, datorită excelentului actor Miske Laszlo, a animat la vedere toate „măștile”; cu un haz trist, cu o blîndă ironic și o a-dîncă înțelepciune săpată pe fața boită, Miske, mim și paiată, actor și spectator, cu zîmbetul clovnului lui Picasso și Rouault, i-a ajutat pe „îngeri”, ca într-un tablou de Chagall, să plutească deasupra vicisitudinilor cotidiene. În jurul lor, s-au mișcat, în compoziții stricte și bune, Varga Tibor Laszlo, Csiky Ibolya și Balla Miklos. Mai puțin integrat scenic ni s-a părut aportul formației folk, a cărei componentă feminină, îndeosebi, s-a arătat tare stînjeniță de luminile rampelor.

Această inedită ediție a celei mai jucate piese din opera, altmînteri extrem de bogată, a scriitorului D. R. Popescu se desenează ca

una dintre cele mai elocvente pilde pentru forța proteică a unei scrieri valoroase, aptă de a primi cele mai variate înfățișări și de a convinge, cînd în joc intră pasiunea și talentul.

Mira Iosif

TEATRUL DE STAT DIN ORADEA

— secția română

MAREA GARĂ NOUĂ

de Victor Frunză

Secția română a scenei orădene a prezentat, la sfîrșitul stagiunii, un debut: *Marea gară nouă* de Victor Frunză. Ca diversitate de gen, acțiunea colectivului orădean e justificabilă și reflectă, într-un fel, o necesitate generală de stimulare a creației comice românești și de împropătare a rîndurilor (care se cam subțiază) celor ce i se dedică.

Autorul e cunoscut și ca poet și ca semnatar al unor scenarii radiofonice și de televiziune. Serisul său e marcat de lirism și surprinde, mai cu seamă, aspecte ale realității cotidiene, relevante fie prin generozitatea pe care o sesizează, fie prin anacronismele depistate, manifestate în împrejurări obișnuite. De data aceasta, n-a fost liric, a vizat un anacronism mai răspîndit și, cu o degajare din care răzbate entuziasmul, a scris o farsă cu intenție satirică, polemizînd



Scenă
din
spectacolul
„Marea
gară
nouă”
de
Victor
Frunză

Data premierei : 22 mai 1976.

Regia : SZOMBATI GILLE OTTO.
Scenografia : BIRO GEZA.

Distribuția : ION MIINEA (Șeful gării) ; NICOLAE TOMA (Adjunct I) ; ALLA TAUTU (Mami, adjunct II) ; MARIANA VASILE (Ortansa) ; EUGENIA PAPAIANI (Coca) ; OLIMPIA MIINEA (Sultana) ; GRIG SCHIȚCU (Călătorul) ; DOINA URLĂȚEANU (Soția șefului de gară) ; ANA MIERECIHIRILA (Femeia) ; JEAN SÂNDULESCU (Arhitectul) ; DOREL URLĂȚEANU (Construcțivescu) ; MARCEL SEGARCEANU (Tovarășul Mișu) ; SIMONA CONSTANTINESCU (Spectatoarea) ; RADU NEAG (Reporterul) ; ION MARTIN (Tehnicianul).

cu formalismul, cu birocrăția și cu impostura. Undeva s-a construit o gară modernă și se pregătește, febril, solemnitatea inaugurării ;

cu acest prilej, se constată că lipsește ceea ce era esențial unei asemenea construcții — linia ferată. Intenția satirică e evidentă, aspectul incriminat pune în discuție utilitatea investițiilor făcute într-un domeniu sau altul, responsabilitatea oamenilor. Această intenție e susținută printr-un dialog la obiect și prin câteva elemente comice inedite, prin sehițe caricaturale (cei doi adjuncți, arhitectul) și prin unele momente de comedie autentică. Vocația e certă. Se cer, însă, mai multă abilitate în manevrarea combinațiilor intrigii și a procedeelelor de gen (deocamdată, mijloacele se cam amestecă), o viziune mai scrutătoare asupra ansamblului tipologiilor și a esenței comice reale (personajele sînt încă liniare și au un orizont întristător !).

Am avut impresia că reprezentației semănate de Szombati Gille Otto i-ar fi stat mai bine cu citeva intermezzo-uri muzicale. Altminteri, totul, corect.

C. Paraschivescu

ALTE SPECTACOLE

TEATRUL „ION CREANGĂ”

SUBIECTUL

APARTINE TUTUROR

— 33 DE OAMENI

DE TEATRU ÎN DIALOG—

adaptare de Răzvan

Ștefănescu

Data premierei : 2 iulie 1976.

Regia : ILEANA CIRSTEA. Scenografia : DAN CIOCA. Ilustrația muzicală : ing. LUCIAN IONESCU. Mișcarea scenică : SUZANA BADIAN și MARIA MITRACHE.

Distribuția : NATALIA ARSENE (Electra) ; NEOFITA PĂTRAȘCU (Clitemnestra) ; GH. ANGHIELUȚĂ (Egist) ; MARIUS TOMA (Oreste) ; ANDRA TEODORESCU-ION, MIRCEA MUȘĂTESCU, RĂZVAN ȘTEFĂNESCU (Prezentatori).

Că subiectul acesta, care „apartine tuturor”, tuturor celor „33 de oameni de teatru în dialog” anunțați în subtitlul din program, că subiectul acesta, zic, e teatral, nu e greu de priceput. Mai anevoite izbutim, în schimb, să răspundem, cui ne întreabă, ce anume am văzut acolo, la Teatrul „Ion Creangă” : un spectacol-coupé, o conferință cu exemplificări, o antologie de sentințe și fragmente despre teatru sau, pur și simplu, ca să întrebuițăm un termen de bibliologie care nu obligă la mare lucru, un miscellaneu, un „sbornic” din sec. IV î.e.n. — XX e.n. Dar nu dificultatea clasificării, descurajează, ci o altă întrebare, mai gravă, aceasta, și anume, cui se adresează acest „subiect” care aparține tuturor, pentru cine „discută” cei 33 de autori-ale căror vorbe și idei ne bombardează, literalmente, din toate cele patru puncte cardinale, vreme de două ceasuri ? Pe scurt, ideea „adaptatorului” (Răzvan Ștefănescu) a fost să ne comunice un imens număr de fișe cu citate (de la Aristotel și pînă în zilele noastre), menite a se ordona într-un dialog : or, un dialog, dacă nu e fie maieutic, fie contradictoriu, nu se poate întrupea ca atare, ci rămîne, în ciuda valorii fiecărei „replici” luate în parte, o searbădă logoree, pe cît de fastidioasă pentru „adultii”, pe atît de needucativă pentru „copii și tineret”, *publicul* teatrului cu pricina. Cît despre cele patru texte de teatru propriu-zise (fragmente din Electra lui Sofocle, O'Neill, Sartre și Giraudoux) și despre valoarea lor educativă, am mai avut prilejul să ne rostim într-o altă cronică, privitoare la un spectacol al aceluiași teatru, spectacol axat tot pe tragedia greacă. Nefiind noi aceia care să contestăm vreodată înalta